

Zápis z II. jednání

Pracovní skupiny Kvalita života

Nepomuk, 11.6. 2014

Dokument obsahuje to, co jsme na prvním setkání identifikovali a potvrdili jako potřeby/problémy v oblasti kvality života území působnosti MAS svatého Jana z Nepomuku (dále jen MAS) a na druhém setkání navrhli jako vhodná opatření/aktivity, které by bylo dobré podporovat a realizovat.

Podkladem pro diskuzi o potřebách/problémech regionu v oblasti kvality života nám byly:

- Vyhodnocení realizace rozvojového plánu MAS v období 2008 – 2013 (zájem žadatelů o podporu projektů),
- Zpráva z šetření s aktéry území – osobnosti,
- Zpráva z šetření s aktéry území – starostové,
- Zpráva z šetření s aktéry území – obyvatelé.
- Zpráva z šetření se zástupci škol a mateřských školek území MAS svatého Jana z Nepomuku,
- Analýza poskytovatelů sociálních služeb na území Nepomucka a Spálenopoříčska.

Na základě nich byla formulována 4 základní témata – zásadní potřeby/problémy území, pro diskuzi pracovní skupiny:

- chybí zázemí pro setkávání lidí (zázemí pro spolkovou činnost, hřiště atd.)
- senioři – sociální problém i příležitost venkova
- školská zařízení – priorita obcí, která je významně nákladově zatěžuje
- nevyhovující dopravní obslužnost uvnitř území

A dále 3 horizontální (průřezové) problémy území:

- nedostatek pracovních příležitostí v území
- mladí ztrácejí vztah k místu, kde žijí
- zhoršující se mezilidské vztahy a nezájem o věci veřejné

Úvodem bychom ještě rádi připomněli:

- MAS jako organizace, se nemůže ve většině případů potřeb/problémů území stát jejich přímým řešitelem,
- „řešiteli“ budou realizátoři projektů, tedy ti, kteří se s potřebami/problémy území každodenně setkávají při svých aktivitách, jsou k tomu z hlediska své činnosti a odborné způsobilosti k řešení těchto potřeb/problémů kompetentní, tedy mimo jiné i právě Vy,
- Vy, kteří se v reálném místě a čase s problémy setkáváte, snažíte se je řešit a setkáváte se s živými, skutečnými uživateli Vašich služeb, vnímáte jejich potřeby,
- úloha MAS spočívá především v podpoře „řešitelů“ při jejich aktivitách, podpoře finanční, pomoci v oblasti dotačního managementu, ve vyhledávání vhodných partnerů v rámci území a podobně,
- úkolem MAS není tzv. podpořit každého „rovným dílem“, ale především podporovat aktivní subjekty v území při jejich aktivitách.

Vaše názory, poznatky, zkušenosti a potřeby jsou pro nás důležité, neboť z nich vyvstává představa o tom, kam by MAS měla v letech 2015-20 směřovat svoji činnost, či lépe řečeno, jaké projekty a aktivity by měla finančně podporovat.

Výstupy:

Byly definovány 4 **základní problémové oblasti** související s kvalitou života na území MAS:

1. Podpora setkávání

Důležité je, aby se lidé v obcích a komunitách setkávali a trávili spolu čas, protože to může významně napomáhat k udržování dobrých sousedských vztahů, vytváří to prostor k diskusi nad společnými problémy, představuje základnu pro společné aktivity, ale i k hledání toho, co je nám v obci společné, tradiční, z čeho se společně těšíme.

Je potřeba akceptovat, že „úroveň“ setkávání lidí v jednotlivých obcích území se možná i významně liší. To je potřeba zohledňovat při nastavení formy podpory, která může spočívat:

- V **iniciaci setkávání** lidí v obcích, kde se tak neděje. Podporou vyhledávání „lokálních lídrů“ a podporou realizace jejich akcí/aktivit (vyzkoušení životaschopnosti jejich záměrů), jak jsme to činili programem STARTÉR (malá finanční podpora, případně nefinanční podpora formou pomoci vyhledávání vhodných partnerů, propagace atd.),
- V podpoře projektů **budování zázemí a jejich vybavování** tam, kde aktivní lidé, již jsou a potřebují vytvořit vhodné podmínky pro svoji činnost,
- V **motivaci a podpoře lidí v organizacích**, které své aktivity již „rozjeli“ a mají dokonce i více, či méně vhodné zázemí, aby u nich nedocházelo k vyhoření a dosud vynaložené úsilí i finanční prostředky nepřišly vniveč.

Dále jsme mluvili o:

Zázemí pro spolkové aktivity

Centrum volnočasových aktivit Fénix navštěvuje 259 návštěvníků, z toho 171 (66 %) je přímo z Nepomuku, 32 (12 %) ze sousedních obcí a z ostatních obcí (i z obcí mimo území působnosti MAS) 56 (22 %) návštěvníků.

Zázemí pro spolkovou činnost ve všech vsích, kde o ni mají zájem, je důležité především z důvodu vzájemného setkání a trávení volného času směřující ke zlepšování mezilidských vztahů, vytváření prostoru pro diskusi nad společnými problémy a iniciování nových aktivit. To nemůže v obcích nic jiného nahradit.

V cca 50 % vsí zázemí pro celoroční spolkovou činnost chybí.

Vedle toho mají v území nenahraditelnou roli centra volnočasových aktivit (Fénix v Nepomuku, Domeček ve Spáleném Poříčí), které nabízejí širší nabídku volnočasových aktivit, především pro ty, kteří mají potřebu specializace na specifické aktivity.

Je možné nastavit oboustranně výhodnou spolupráci mezi oběma formami volnočasových aktivit?

Lidé

Hovoříme-li o spolkových aktivitách, častokrát uvažujeme především děti. Přestože, anebo právě proto, že tradiční spolková činnost, je na venkově záležitostí převážně mužskou (myslivci, hasiči, fotbalisti), lze nevyužité příležitosti spatřovat především u následujících skupin obyvatel: ženy na mateřské a rodičovské dovolené, ženy obecně, senioři.

Informovanost

Je potřeba zlepšit informovanost o nabídce spolkových a volnočasových aktivit v regionu.

Je neustále potřeba aktivizovat nové aktéry pomocí podobných programů, jako je Startér (aktivizace malými penězi), neboť aktivních obyvatelů není nikdy dost, těm současně aktivním obyvatelům dochází častokrát síly, zakládají rodiny a na společné aktivity není tolik času.

Návrh opatření/aktivit

1. Iniciační setkávání

Vyhledávání lokálních lídrů a podpora „testování“ jejich aktivit

- **Grantový program STARTÉR** – malá finanční, případně nefinanční podpora – vyhledávání partnerů, propagace, půjčování vybavení atd.
- **Zapojování rodičů do aktivit ve školských zařízeních** – posílení komunikace a spolupráce škola – rodič, třeba i realizací projektů s finanční motivací pro rodiče (funguje to)
- **Zapojování seniorů** – je možné je zapojovat do aktivit, když k tomu budou mít dobře připraveny podmínky (účast na volnočasových aktivitách)

2. Budování zázemí

- **Základní zázemí a vybavenost pro spolkovou činnost**, nejlépe celoroční, ve všech obcích, kde o ní mají zájem
- **Centra volnočasových aktivit**, jako široká nabídka volnočasových a vzdělávacích aktivit

3. Motivace a podpora lidí „v provozu“

Aby dosavadní investice do vyhledávání lokálních lídrů a budování zázemí nepřišly vniveč

- **Podpora realizace akcí** – finanční podpora, sdílení infrastruktury, poskytování informací –
Informační a dotační management pro neziskové organizace a spolky

2. Sociální rozvoj

V analýzách byli zmiňováni především senioři, jako rostoucí skupina, která může představovat sociální problém. Dnes senioři (občané ve věku na 65 let) v našem území představují 17 % populace, což je cca 2500 obyvatel. Na seniory je ovšem možné také pohlížet jako na potenciál území, který by bylo dobré využít.

Bylo by krátkozraké uvažovat v oblasti sociálního rozvoje jen o seniorech. Naši pozornost si zaslouží všechny sociální a věkové skupiny, které jsou nějakým způsobem znevýhodněné, nebo mimo pozornost společnosti. Tyto jednotlivce či skupiny je třeba aktivně vyhledávat a zapojovat do života v území.

Dále jsme mluvili o:

Z terénních služeb působí v regionu především pečovatelská služba, o kterou není zájem, neboť nabízené služby neodpovídají poptávce: „Pečovatelka obvykle nakoupí, přiveze oběd, uklidí – to ale zvládne rodina či soused“.

Senioři potřebují především osobní asistenci – doprovod k lékaři, za zábavou a zájmy nebo asistenta, který by si přišel popovídat.

Problém je dopravní obslužnost – senioři se nemají kamkoli dostat.

I to bývá důvodem, proč senioři, přestože jsou ze všech stran varováni, otevírají podomním prodejcům a několikrát do roka podepisují smlouvy o přestupu k jiné energetické společnosti: Jsou osamělí, zvláště na venkově. Pod vidinou společnosti a možnosti popovídání si, navštěvují předváděcí akce, vpouští do domů neznámé lidi apod.

V regionu chybí pro cílovou skupinu seniorů či zdravotně a mentálně postižených osob odlehčovací služby nebo denní stacionář, kam je možno klienta ráno dát a po práci vyzvednout, nebo jen ulehčit pečující osobě, když si potřebuje vyřídit svoje záležitosti, jet na dovolenou, odpočinout si.

Problém je návratnost příspěvku na péči zpět do služeb: „Je třeba změnit uvažování lidí“.

CSOŠ Spálené Poříčí uvažuje o zřízení terénní sociální služby, protože může nabídnout své studenty jako dobrovolníky a osobní asistenty. Vyřeší tak odbornou praxi studentů a v území vznikne chybějící služba.

Je potřeba cíleně provádět prevenci duševního stavu, aby dnešní ještě aktivní 50, 60, mohli zůstat a žít ve svých domovech a být plnohodnotnými členy společnosti a nekončili předčasně v domech seniorů. Problémem těchto skupin je, že nemají čas ani chuť na další sebevzdělávání: Jsou zaměstnaní, starají se ještě o děti a již o své rodiče a často nenachází čas na své záliby.

Toto téma se netýká jen dnešních padesátníků. Téma prevence, zdravotní gramotnosti a péče o sebe je v současné době velkým tématem na národní úrovni a je jisté, že v příštích letech se toto téma bude posouvat směrem dolů (školy, vzdělávací programy) a budou podporovány aktivity, zabývající se touto problematikou. Jak se stravovat a pohybovat, abych se udržel v kondici i ve vysokém věku, kterého se s nejvyšší pravděpodobností díky pokroku v medicíně dožiji a nezatěžoval zdravotní systém, který bude starou populaci přetížen. Jak být aktivní nejen fyzicky, ale i duševně, abych zvýšil svoje šance udržet se na trhu práce do 70 let. Jak se celoživotně vzdělávat, abych neztratil kontakt s mladší generací a ve výsledku všemi těmito aktivitami zvýšil svoji kvalitu života. V regionu je v současné době cca 2500 obyvatel starších 65 let, což je zhruba 17 % obyvatel. Toto číslo je lehce vyšší, než je průměr v ČR. Podle střední varianty projekce demografického vývoje zpracované Českým statistickým úřadem by měli lidé starší 65 let v roce 2030 tvořit 22,8 % populace, v roce 2050 pak 31,3 %, což představuje přibližně 3 miliony lidí. Jen pro představu - v roce 2007 tvořily osoby starší 65 let 14,6% obyvatel. Relativně nejrychleji se přitom bude zvyšovat počet osob

**Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území
MAS svatého Jana z Nepomuku, OPTP 2007 – 2013, číslo projektu CZ.1.08/3.2.00/14.00200**

nejstarších, v roce 2050 bude žít v České republice přibližně půl milionu občanů ve věku 85 a více let (ve srovnání s 124.937 v roce 2007).

Ve větších obcích regionu je zmiňován problém vandalismus. Tento problém je ve městech, kterých se to týká v současné době řešen kamerovým systémem (Spálené Poříčí).

Další službou, která citelně chybí zejména na Nepomucku je sociální služba pro sanaci rodin, pro podporu rodiny tehdy, kdy jí např. hrozí odebrání dítěte z péče. Tato služba intervnuje a pomáhá např. ve Spáleném Poříčí, ale v Nepomuku působit nemůže, neboť je omezena limitem dojezdu 30 km.

V souvislosti s tématem ohrožených dětí úzce souvisí téma mládež. Je třeba nabízet mládeži vhodné alternativy trávení volného času, předávat vzory chování zejména tam, kde tyto vzory v rodinách chybí. Organizace zabývající se volnočasovými aktivitami pro děti a mládež by měly dokázat pružně reagovat na „měnící se“ mládež a kromě tradičních činností hledat i další cesty k mladým.

Návrh opatření/aktivit

1. Služby osobní asistence

Projektový manažer pro rozvoj sociálních služeb. Sledovat výzvy v dotačních titulech pro zřízení sociálních služeb a reagovat tak na potřeby v území.

Zakoupit auto pro službu osobní asistence, ale i jako prostředek pro přiblížení služeb typu kadeřník, pedikúra, masáže k občanům, kteří jsou z důvodu věku nebo zdravotního stavu imobilní.

Zorganizovat tlak na existující sociální zařízení, aby za dotace, které dostávají, zřídily prostor pro denní stacionář.

2. Prevence duševního stavu

Hledat efektivní a nové způsoby sebevzdělávání, které by zaujaly přezaměstnané padesátníky.

3. Aktivní zapojování seniorů

Směřovat toto úsilí přes kluby důchodců a tradiční spolky, kde se senioři setkávají. Prostřednictvím těchto organizací a spolků se dají řešit pravidelné aktivity i situační problémy, či krizová intervence.

4. Mládež

Projektový manažer pro rozvoj aktivit a vzdělávání pro mládež.

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

5. Sanace rodin

Zřídit novou neziskovou organizaci, poskytující sociální služby, která by působila PŘEDNOSTNĚ na venkově a dokázala reagovat na potřeby jednotlivých klientů a sociálních skupin.

3. Školy a školky

Udržení škol a školek je pro obce v území většinou jednou z obecních priorit. Na druhou stranu jsou školská zařízení pro obce, ve kterých jsou, značnou finanční zátěží. Zpravidla zvládají udržovat objekty škol a školek v dobré technické kvalitě, ale zabývají se vybaveností těchto zařízení, kvalitou výuky, podporou a motivací učitelů a podobně je již zpravidla nad jejich možnosti. Proto byly základní problémy/potřeby školských zařízení definovány takto:

- Vybavenost školských zařízení
- Volnočasové aktivity nejen pro děti ve školských zařízeních
- Nové patologické jevy ve školách, na které nejsou pracovníci školských zařízení připraveni
- Pomoc pedagogům při výkonu povolání
- Dotační management pro školská zařízení

Mluvili jsme o:

Volnočasové aktivity nejen pro děti by měly být organizovány ve školách, protože to je prostředí, kde se děti přirozeně koncentrují. Existuje předpoklad, že do školy už se děti dostanou díky dostupnému spojení, existuje tam vhodné zázemí, tudíž je to výhodné. Navíc školy jsou tradičně jedním z míst setkávání a aktivit místních komunit.

Ve školách by měl působit placený odborník (preventista, výchovný poradce), neboť učitelé se nezvládají vypořádat s patologickými jevy, které se zejména v posledních letech šíří ve velké míře i na venkově.

Zde někteří přítomní učitelé zmiňují potřebu psychologa nebo možnost nějakého odpočinku, odlehčení pro sebe, neboť jsou v pozici, kdy mnohdy zastávají několik funkcí, což je vyčerpávající.

Školám chybí projektový manažer, který by sledoval grantový kalendář a vyhlašované výzvy, upozorňoval na vhodné výzvy a psal projekty, domlouval spolupráci škol atd.

Analýza školských zařízení území MAS svatého Jana z Nepomuku

Objekty školských zařízení jsou zpravidla v rekonstruovaném stavu, neexistuje potřeba dalších zásadních investic (řada takových projektů byla realizována v minulém období – výměny oken, rekonstrukce střech, výměny topení), potřeby se tak přesunuly od zajištění základního stavu objektu zařízení, přesouvají k zajištění doplňkového zázemí a dále k zajištění vybavení pro zlepšení kvality školy, případně zlepšení zázemí pro pracovníky zařízení.

Potřebné investice:

- školní tělocvična – podlaha, vybavení tělocvičny **2x**
- vybavení místnosti pro děti se speciálními potřebami – studovna + odpočinková místnost **2x**
- školní studovna – vybavení
- rekonstrukce a vybavení učebny pro předmět dílny

**Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území
MAS svatého Jana z Nepomuku, OPTP 2007 – 2013, číslo projektu CZ.1.08/3.2.00/14.00200**

- dopravní prostředek – minibus, mikrobus **4x**
- školková zahrada, provedení úpravy tak, aby vyhovovala potřebám dětí **4x**
- přebudování zahrady a dvora pro zázemí pro venkovní aktivity u zahrady **2x**
- pořízení interaktivní tabule (technické zařízení pro zpestření výuky dětí) **3x**
- vybavení nábytkem (skříňky, lehátka, šatní skříně atd.),
- vybavení kuchyně, aby vyhovovalo aktuální požadavkům (nerezové stoly, myčka nádobí atd.)
- parkovací plocha a úprava zeleně před školou úprava chodníku před školou
- dětské hřiště pro zahradu MŠ **2x**
- kotel, topení
- další kapacita na třídu, hlídač agentura pro děti, které se nedostaly do MŠ

Podpora a vzdělávání pedagogů:

Přestože všechna zařízení posílají své učitele na formální a potřebné školení, jsou to školení typu: nekázeň žáků, patologické jevy, přístupy k žákům apod.

Učitelé a vychovatelé ale vnímají potřebu podpory pro sebe a zvládnutí každodenního stresu, zvládnání emocí, které mnohdy nedokážou vstřebat a zvládnout. Objevují se potřeby typu:

- výměnné pobyty pro pedagogy i děti do ciziny
- motivace a další netradiční stimulační podněty pro učitele (supervize)
- psycholog
- manažerské“ školení, jak vést zaměstnance, jak efektivně komunikovat

Akce pro děti:

- logopedie
- psycholog pro děti
- angličtina pro děti (i učitele)

Návrh opatření/aktivit

1. Vybavenost školských zařízení

Podporu směřovat na podporu specializovaných učeben, tělocvičen, technického zázemí, vybavení pro zkvalitnění výuky, zahrady a jejich zázemí.

2. Volnočasové aktivity nejen pro děti ve školských zařízeních

Nabídnout různé formy odměňování lidí, kteří se budou podílet na aktivitách (finanční i nefinanční formy odměňování – specializované akce, vzdělávání, zveřejňování jejich činnosti, prezentace na lokálních akcích atd.)

3. Nové patologické jevy ve školách, na které nejsou pracovníci školských zařízení připraveni

Preventista do škol.

Vhodné formy vzdělávání pedagogů přímo ve školách.

Přímá spolupráce škol se specializovanými pracovišti – poradny, centra, pedagogické školy.

4. Pomoc pedagogům při výkonu jejich povolání

Pomoc psychologa (psychohygienu).

Odlehčovací a odpočinkové aktivity.

Zahraniční výměny pedagogů.

Vzdělávání pedagogů.

Manažerské vzdělávání vedoucích pracovníků školských zařízení (především na MŠ).

5. Dotační management pro školská zařízení

Dotační management pro školská zařízení pro:

- zlepšení využívání dotačních možností pro rozvoj škol
- podporu spolupráce škol (navzájem na stejné úrovni i napříč MŠ – ZŠ – SŠ)
- sdílení expertů
- společné projekty

4. Dopravní obslužnost:

Dopravní obslužnost uvnitř území je jednou z největších problémů území. Negativně se projevuje v dostupnosti základních služeb, dostupnosti volnočasových aktivit atd. Možnost využívat „vlastní“ dopravu poptávají třeba i školská zařízení, spolky atd.

Mluvili jsme o:

Potřeba mikrobusů pro školy a školky na dojíždění na akce. Možnost využití mikrobusu i pro studenty CSOŠ.

Jak na to? Je zde oblast pro spolupráci? Kdo by mohl být realizátorem pro celé území MAS? Kolik ročně zaplatíte za dopravné na akce, výlety atd.?

Doprava je pro členy PS jednou ze zásadních záležitostí. Je potřeba zvažovat i souvislosti třeba s lepším využitím zařízení v regionu, podpoří spolupráci atd.

Návrh opatření/aktivit

Bude dopracován zvláštní pracovní skupinou.

Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území
MAS svatého Jana z Nepomuku, OPTP 2007 – 2013, číslo projektu CZ.1.08/3.2.00/14.00200

